

Dosarul nr. 1ra-946/2023
1-17209055-01-1ra-16062023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul declarat de către avocatul *Barașianț Mariana* în numele inculpatului *Vahanyan Artak*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Vahanyan Artak xxxxx născut la xxxx, originar din
xxxxxx,

Termenii de examinare a cauzei:
prima instanță: 10.11.2017 – 24.01.2020;
instanța de apel: 08.07.20120 – 16.12.2020;
instanța de recurs: 16.06.2023 – 06.12.2023;

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor din dosar, completul de judecată

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 ianuarie 2020, *Vahanyan Artak*, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. art. 151 alin.(1), 187 alin. (2), lit. f) Codul penal, a fost achitat pe motiv că faptele nu au fost comise de inculpat.

Prin aceeași sentință, *Vahanyan Artak* a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:
- art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal (*epizodul din 04.07.2017*), la **3** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal (*epizodul 03.08.2017*), la **3** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

În temeiul art.84 alin.(1) Codul penal, prin cumul parțial de pedepse, lui *Vahanyan Artak* i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de **5** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.87 alin.(1), (2) Codul penal, s-a dispus ca pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, echivalentul a 32500 lei, stabilită inculpatului *Vahanyan Artak*, prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Central, din 01.11.2017, să fie executată de sine stătător.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată *Platica Dmitrii*, în temeiul art.387 alin.(2) din Codul de procedură penală, s-a respins.

S-a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului *Vahanyan Artak* a cheltuielilor judiciare în suma de 320 lei, suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză medico-legală, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că:

Vahanyan Artak la 04 iulie 2017 în jurul orelor 12h33, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în incinta gheretei de articole sanitare, amplasată pe adresa mun. Chișinău, str. Independenței 15/2, piața ”Toamna de Aur”, prin acces liber, în mod tainic, a sustras un telefon mobil de model xxxxx”, de culoare neagră în valoare de 5300 lei, XXXXX; xxxxxx, în care a fost activată cartela SIM ”ORANGE” cu nr.xxxxx, după care, cu bunurile sustrase, a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel victimei Călmățui Vladimir, o pagubă materială în proporții considerabile în suma totală 5300 de lei.

Acțiunile intenționate ale lui *Vahanyan Artak* au fost încadrate juridic în baza art. 186 alin.(2), lit. d) Codul penal, conform indicilor calificativi – „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

Tot el, la 03 august 2017, în jurul orelor 13:00, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul pieței agricole din str. Calea Basarabiei, 8 din mun. Chișinău, tainic a sustras bicicleta de model „Bergamont”, ce aparține cet. Sîrcu Leonid, cauzând-i astfel părții vătămate, un prejudiciu material considerabil în mărime de 2400 lei.

Acțiunile lui *Vahanyan Artak* au fost încadrate juridic în baza art. 186 alin.(2) lit. d) Codul penal, conform indicilor calificativi – „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

Tot el, a fost învinuit de organul de urmărire penală de faptul că, la 20 septembrie 2017, aproximativ la ora 16h00, în mun. Chișinău, bd. Dacia, aflându-se în parcul „Muzeul Satului”, acționând cu intenție directă, fără careva motiv, i-a aplicat cet. Platica Dumitru o lovitură cu un cuțit în regiunea toracelui, cauzându-i ultimului conform raportului de expertiză medico-legală nr.2269/D din 12.10.2017, traumatism toracic deschis, plagă înțepat-tăiată penetrantă a hemitoracelui drept complicată cu hemopneumotorax, șoc hipovolemic gradul I-II, ce se califică ca vătămare gravă, periculoasă pentru viață, după care victima a reușit să fugă de la fața locului.

Acțiunile lui *Vahanyan Artak* au fost încadrate juridic în baza art.151 alin. (1) Codul penal, conform indicilor calificativi – „*vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.*”

Tot el, a fost învinuit de organul de urmărire penală de faptul că, la 28 septembrie 2017, aproximativ la ora 21:30 min., aflându-se în stradă pe adresa mun. Chișinău, str. Titulescu 1, acționând cu scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, în mod deschis a sustras de la cet. Tarascenco Zinaida, un telefon mobil de model „Alcatel”, în care era activată cartela SIM cu nr.xxxx, în valoare de 1 000 lei, după care cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile, în sumă totală de 1000 lei.

Astfel, acțiunile lui *Vahanyan Artak* au fost încadrate juridic în baza art.187 alin. (2), lit. f) Codul penal, conform indicilor calificativi – „*adică, jaful după indicii calificativi, sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul *Socol Victor*, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care *Vahanyan Artak* să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 151 alin. (1) Cod penal, la **6** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, la **5** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, inclusiv cele pentru care a fost condamnat în baza art. art. 186 alin.(2) lit. f) și 186 alin.(2) lit. f) Cod penal, prin

cumul parțial de pedepse, a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani.

În temeiul cu art. 87 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, stabilită prin sentința din 01.11.2017, urmând a fi executată separat, cu încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 320 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legală, din contul inculpatului Vahanyan Artak, în folosul Statului.

În motivarea apelului declarat, procurorul a invocat dezacordul cu soluția primei instanțe în partea achitării inculpatului în baza art. art. 151 alin.(1), 187 alin. (2), lit. f) Codul penal, considerând că prima instanță nu a dat o apreciere justă tuturor probelor acușării, eronat a dat o apreciere critică declarațiilor părților vătămate și a martorilor oferite în cadrul ședinței de judecată, afirmând că declarațiile acestora nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare a inculpatului, ignorând în totalmente cumulul de probe prezentate.

La fel, a invocat că, prima instanță neîntemeiat a concluzionat că faptele încredinate nu au fost comise de inculpat, întrucât din cumulul probelor cercetate în cadrul ședințelor de judecată s-a dovedit vinovăția inculpatului Vahanyan Artak în comiterea infracțiunilor imputate.

Referitor la învinuirea în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, a menționat că, între declarațiile părții vătămate Platica Dmitrii și ale martorului Childescu Mihaela cu privire la statura personae, nu există careva contradicții, din contra declarațiile coroborează între ele și sunt susținute și în instanța de judecată, ambii indicând direct la Vahanyan Artak ca fiind persoana care a comis infracțiunea.

Argumentul că, martorul Childescu Mihaela a invocat în ședință de judecată că, inculpatul ar avea careva schimbări în înfățișare și anume că la momentul comiterii infracțiunii Vahanyan Artak era cu barbă și murdar pe haine, iar în timpul judecării cauzei a fost mai îngrijit, nu poate aduce la concluzia că acesta nu este persoana care a comis infracțiunea, or, acesta din momentul comiterii infracțiunii și până la audierea în instanța a martorului, a trecut aproape 5 luni, iar inculpatul fiind în custodia statului a fost asigurat cu minimul necesar de a se îngriji.

De asemenea, a menționat că prima instanța nu a luat în considerație faptul că, până la reținere, inculpatul Vahanyan Artak, nu a avut un loc de trai pe teritoriul Republicii Moldova, ducea un mod de viață ocazional, neavând careva surse de existență, înnopta în diferite locuri improvizate din stradă, astfel la momentul comiterii infracțiunii acesta arăta anume cum și la descris martorul Childescu Mihaela și partea vătămată Platica Dmitrii, neîngrijit.

Cu atât mai mult că, în cadrul urmăririi penale, la confruntare, atât martorul Childescu Mihaela cât și partea vătămată Platica Dmitrii, au susținut că în fața locului este anume acea persoană care l-a atacat pe Platica Dmitrii, astfel instanța urma să i-a în considerație faptul că, confruntarea a fost efectuată în timp mai apropiat de la momentul producerii crimei și aceștia mai bine puteau să recunoască infractorul.

Prin urmare, a invocat că partea acușării a prezentat suficiente probe concludente și pertinente care dovedesc vinovăția inculpatului Vahanyan Artak, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal.

Cât ține de comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2), lit. f) Cod penal, procurorul a menționat că, atât la faza de urmărire penală cât și în instanța de judecată, partea vătămată Tarasenco Zinaida, l-a recunoscut pe Vahanyan Artak ca persoana care a sustras în mod deschis de la ea bunuri, inculpatul fiind recunoscut după îmbrăcăminte, înălțime și corpolență.

Instanța nu a reținut nici un temei în vederea stabilirii neveridicității declarațiilor părții vătămate, mai mult ca atât, la depunerea declarațiilor aceasta a fost preîntâmpinată de răspundere penală pentru darea de declarații false.

La fel, fiind cercetate înregistrările video ridicate în cadrul urmăririi penale, în apropierea locului comiterii infracțiunii, în două secvențe se observă o persoană de gen masculin, asemănătoare după semnalmente cu inculpatul Vahanyan Artak, inclusiv acesta având caracteristici specifice în timpul mersului.

La fel, nu rezistă criticii nici argumentele expuse de instanță, din care rezultă că declarațiile martorului Mihașan Alexandru de la urmărirea penală sunt în contradicție cu cele de la instanța de judecată și urmează a fi apreciate critic.

Astfel a invocat că, partea acuzării, a prezentat suficiente probe concludente și pertinente care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Vahanyan Artak, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, vinovăția acestuia fiind dovedită deplin în ședința de judecată.

Totodată, deși din procesul verbal al ședinței de judecată rezultă că au fost audiate, părțile vătămate, martorii și cercetate materialele dosarului penal, din cuprinsul sentinței se observă că instanța de fond nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, probele cercetate în raport cu circumstanțele cauzei.

Astfel, prima instanță a adoptat o concluzie eronată, fără a fi examinate în ansamblu probele administrate pe parcursul cercetării judecătorești.

Mai mult, prima instanță a încălcat prevederile art. 229 Cod de procedură penală, refuzând încasarea cheltuielilor judiciare suportate de stat la efectuarea expertizei.

3.2. Avocatul *Barașianț Mariana* în numele inculpatului Vahanyan Artak, a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat pe toate capetele de acuzare

Astfel referitor la învinuirea adusă inculpatului în baza art. 186 alin.(2) Cod penal, episodul din 04.07.2017, a invocat că, sentința de condamnare se bazează pe o singură probă - declarațiile părții vătămate. Chiar dacă nu au fost stabilite circumstanțe care ar pune la îndoială declarațiile acestuia, nu au fost stabilite alte probe materiale care ar confirma vinovăția lui Vahanyan Artak. Respectiv Vahanyan Artak urmează a fi achitat pe acest episod.

De asemenea, a invocat că, Vahanyan Artak urmează a fi achitat și în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, episodul din 03.08.2017, întrucât nici pe acest episod nu există probe care ar confirma vinovăția lui Vahanyan Artak. Chiar dacă s-ar admite că, partea vătămată Sîrcu Leonid l-a văzut pe Vahanyan Artak la locul comiterii infracțiunii, simpla prezență nu este suficientă pentru condamnarea inculpatului.

A mai relatat că, sentința de condamnare este fundamentată inclusiv pe declarațiile unei părți vătămate în care aceasta descrie imaginile video, care nu au fost cercetate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2022, s- a respins ca nefondat apelul avocatului *Barașianț Mariana* în numele inculpatului Vahanyan Artak.

A fost admis apelul procurorul Socol Victor, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Vahanyan Artak, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **6** ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Vahanyan Artak, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2), lit. f) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **5** ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, inculpatului i-a fost stabilită definitivă pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **9** ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 87 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, stabilită prin sentința din 01.11.2017, s-a dispus a fi executată separat.

S-a încasat din contul inculpatului *Vahanyan Artak* în beneficiul *Statului* suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru executarea expertizei medico-legale.

În rest, sentința s-a menținut fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță, la pronunțarea sentinței, fără a ține cont de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, eronat a ajuns la concluzia de a-l achita pe *Vahanyan Artak* în baza art. art. 151 alin.(1), 187 alin.(2), lit. f) Cod penal, pe motiv că faptele nu au fost comise de inculpat.

Instanța de apel a menționat că inculpatul *Vahanyan Artak* în cadrul ședinței de judecată, folosindu-se de drepturile sale în cadrul procesului penal, a refuzat de a da declarații, menționând că nu a săvârșit faptele incriminate și nici nu are ce declara. Iar în ședința instanței de apel, inculpatul nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare.

Aferent acestor circumstanțe instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de furt (*episodul 04.07.2017*) s-a confirmat prin: declarațiile părții vătămate *Calmațui Vladimir*, precum și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: *procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 13 iulie 2017* în cadrul căruia, partea vătămată *Calmațui Vladimir*, l-a recunoscut pe *Vahanyan Artak*, ca fiind acea persoană, care a intrat în ghereta care activează, de unde i-a și fost sustras telefonul; *procesul-verbal de examinare a obiectului din 05 iulie 2017*, în cadrul căruia, au fost examinate înregistrările video de la locul comiterii infracțiunii, conform cărora, s-a stabilit că, *Vahanyan Artak*, intră în chioșcul unde activează partea vătămată *Calmațui Vladimir*, situat pe adresa str. Independenței 15/2, de unde pe ascuns sustrage un telefon mobil de culoare neagră pe care-l pune în geantă și părăsește locul comiterii infracțiunii.

De asemenea, instanța de apel a statuat că, vina inculpatului în comiterea infracțiunii de furt pe *episodul 03.08.2017*, a fost probată prin declarațiile părții vătămate *Sîrcu Leonid* cât și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: *procesul-verbal de ridicare a imaginilor video din 10.08.2017* prin care a fost ridicat un DVD cu imagini video de la camerele de luat vederi de pe teritoriul pieței agricole din str. Calea Basarabiei, 8, mun. Chișinău (f.d.28); *procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.08.2017*, obiect al examinării, constituind DVD cu imagini video de la camerele de luat vederi de pe teritoriul pieței agricole din str. Calea Basarabiei, 8 mun. Chișinău, de la fața locului, unde din imagini se observă o persoană de gen masculine cu vârsta aproximativ 40-45 ani, îmbrăcat în pantaloni de culoare deschisă o cămașă sau maiou în culori, cu capul gol, pleș, cu un picior șchiopătând, stă între două microbuze parcate, în spatele unui microbuz se află o bicicletă pe care o sustrage și printre microbuze iese, apoi rapid, urcă pe bicicletă și părăsește locul comiterii infracțiunii. Astfel, de comun acord cu OI SPC, a fost stabilită identitatea persoanei bănuite, ca fiind *Vahanyan Artak*, de origine armean; Corpul delict CD cu imaginile video, recunoscut prin Ordonanța OUP din 10.08.2017 (f.d.30).

Cu referire la episodul ce vizează infracțiunea prevăzută de art. 187 alin.(2), lit. f) Cod penal, instanța de apel a reținut că, partea vătămată *Tarasenco Zinaida*, în ședință de judecată a confirmat că, *Vahanyan Artak* i-a sustras telefonul. Persoana care i-a sustras bunurile era în scurtă neagră, glugă și pantaloni negri. A mai declarat că, a căzut, iar inculpatul i-a sustras telefonul. Declarațiile de la urmărirea penală, le-a susținut, s-a apropiat din spate, a apucat-o de mâna stângă și a căzut. În acest sens, instanța de apel a apreciat ca fiind veridice, utile, pertinente, concludente și utile declarațiile martorului *Mihașan Alexandr*, care indică la vina inculpatului în comiterea infracțiunii de jaf.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a indicat că, vinovăția inculpatului în comiterea jafului incriminate s-a demonstrat și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: plângerea cet. Zinaida Tarasenco din 28 septembrie 2017 prin care ultima a sesizat organele de drept (f.d.07); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 13.10.2017, conform căruia partea vătămată Tarasenco Zinaida a recunoscut persoana care a săvârșit faptele infracționale asupra sa, ca fiind cet. Vahanyan Artak (f.d.22); procesul-verbal de examinare din 28.11.2017 a corpului delict și anume, un disc de model DVD-R cu inscripția Verbatim, pe care sunt imprimare înregistrările video din data de 28.09.2017 în care se observă o persoană de gen masculin, cu o geantă pe umăr și chipiu pe cap, care s-a constatat a fi Vahanyan Artak, (f.d.22).

Cu referire la învinuirea imputată în baza art. 151 alin.(1) din Codul penal, instanța de apel, a constatat că vina inculpatului pe acest episod a fost demonstrată atât prin declarațiile martorului Childescu Mihaela cât și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: raportul de autosesizare din 12.10.2017 prin care, ofițerul de urmărire penală Radu Anghel aduce la cunoștință conducătorului OUP că, la data de 05.10.2017, în cadrul examinării cauzei penale nr.2017421497, fiind dispusă efectuarea expertizei medico-legale a cet. Platica Dmitrii în urma loviturii de către cet. Vahanyan Artak asupra cet. Platica Dmitrii în regiunea toracelui cu un obiect ascuțit, conform raportului de expertiză medico-legală cu nr.2269/D din 12.10.2017, s-a stabilit plagă înțepat- tăiată penetrantă a hemitoracelui drept complicată cu hemopneumotorax, șoc hipovolemic gr.I-II, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă. Astfel, consideră că sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.151 alin. (1) Cod penal, circumstanțe în care solicită înregistrarea materialului în R-1 a IP Botanica, mun. Chișinău în vederea luării unei decizii în ordinea art.274 din Codul de procedură penală, (f.d.11); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 02.10.2017, obiect al cercetării constituind terenul din parcul Muzeul Satului (f.d.13); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 02.10.2017, conform căruia partea vătămată Platica Dmitrii, din patru persoane, prezentate spre cunoștință, după statură, caracterele feții, naționalitate, constituție a recunoscut persoana sub nr.4, ca fiind persoana care a comis infracțiunea. Sub nr.4 fiind prezentat Vahanyan Artak, (f.d.47-48); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 02.10.2017, conform căruia, martorul Childescu Mihaela, a recunoscut persoana care a comis fapta infracțională, după statură joasă, piele întunecată, păr întunecat, pleșcat, după modul de mers, forma feții (f.d.49-50); procesul-verbal de confruntare din 17.10.2017,efectuată între partea vătămată Platica Dmitrii și inculpatul Vahanyan Artak (f.d.58-60); procesul-verbal de confruntare din 19.10.2017, efectuată între martorul Childescu Mihaela și învinuitul Vahanyan Artak (f.d.59-63); raportul de expertiză medico-legală cu nr.2269/D din 12.10.2017, conform căruia vătămarea părții vătămate care a fost cauzată în urma acțiunii traumatice a unui obiect înțepător, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă, (54-55).

Raportând starea de fapt la semnele componentelor de infracțiune imputate inculpatului de infracțiuni, instanța de apel a reținut prezența cumulativă atât a semnelor obiective cât și a celor subiective a faptelor imputate inculpatului.

Așadar, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe privind achitarea inculpatului în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, întrucât din probele administrate în speță, se atestă fără careva dubii că, la 20 septembrie 2017, aproximativ la ora 16h00, în mun. Chișinău, bd. Dacia, aflându-se în parcul „Muzeul Satului”, acționând cu intenție directă, fără careva motiv, i-a aplicat cet. Platica Dumitru o lovitură cu un cuțit în regiunea toracelui, cauzându-i ultimului conform raportului de expertiză medico-legală nr.2269/D din

12.10.2017, traumatism toracic deschis, plagă înțepat-tăiată penetrantă a hemitoracelui drept complicată cu hemo-pneumotorax, șoc hipovolemic gradul I-II, ce se califică ca vătămare gravă, periculoasă pentru viață, după care victima a reușit să fugă de la fața locului.

La faza de urmărire penală partea vătămată Platica Dmitrii cât și martorul Childescu Mihaela au recunoscut învinuitul Vahanyan Artak după mai multe criterii și anume vârsta de aproximativ 35 ani, corpolența medie, tenul pielii, înălțimea învinuitului nefiind unicul criteriu pentru recunoaștere. Partea vătămată vizual a stabilit înălțimea inculpatului nefiind confirmată prin nimic și ar fi părerea subiectivă a părții vătămate stabilite în comport cu ultimul ca fiind o înălțime joasă cum și a menționat în audiere.

Astfel și instanța la aprecierea acestui criteriu, subiectiv ar fi apreciat înălțimea de 170-175 cm., ca nefiind una joasă potrivit percepțiilor personale referitor la statura omului.

În contextul celor expuse, instanța de apel a conchis că între declarațiile părții vătămate și a martorului nu există careva contradicții, din contra ele coroborează și sunt susținute și în instanța de judecată, ambii indicând direct la Vahanyan Artak ca fiind persoana care a comis infracțiunea.

Faptul că, martorul Childescu Mihaela a invocat în ședință că, inculpatul ar avea careva schimbări în înfățișare și anume că, la momentul comiterii infracțiunii Vahanyan Artak era cu barbă și murdar pe haine, iar în timpul judecării cauzei este mai îngrijit, nu poate aduce la concluzia că acesta nu este persoana care a comis infracțiunea, ori acesta din momentul comiterii infracțiunii până la audierea în instanță a martorului a trecut aproape 5 luni, iar inculpatul Vahanyan Artak fiind în custodia statului a fost asigurat cu minimul necesar de a se îngriji.

Totodată, prima instanță nu a luat în considerație faptul că, până la reținere, inculpatul Vahanyan Artak, nu a avut un loc de trai pe teritoriul Republicii Moldova, ducea un mod de viață ocazional, neavând careva surse de existență, înnopțând în diferite locuri improvizate din stradă, astfel la momentul comiterii infracțiunii acesta arăta anume cum și la descris martorul Childescu Mihaela și partea vătămată Platica Dmitrii, neîngrijit.

Cu atât mai mult, în cadrul urmăririi penale, la acțiunea de urmărire penală - confruntarea, atât martorul Childescu Mihaela cât și partea vătămată Platica Dmitrii, au susținut că la fața locului este anume acea persoană care l-a atacat pe Platica Dmitrii, astfel instanța urma să i-a în considerație faptul că, acțiunile de urmărire penală, recunoașterea persoanei, confruntarea au fost efectuate în timp mai apropiat de la momentul producerii crimei și aceștia mai bine puteau să recunoască infractorul.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că partea acuzării a prezentat suficiente probe concludente și pertinente care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Vahanyan Artak, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) din Codul penal, vinovăția acestuia a fost dovedită deplin în ședința de judecată, pe parcursul cercetării judecătorești.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele primei instanțe privind nevinovăția inculpatului Vahanyan Artak în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, or la faza de urmărire penală cât și în instanță de judecată, partea vătămată Tarasenco Zinaida, l-a recunoscut pe Vahanyan Artak ca persoana care a sustras în mod deschis de la ea bunuri. Inculpatul a fost recunoscut după îmbrăcăminte, înălțime și corpolență.

Instanța nu a reținut nici un temei în vederea stabilirii neveridicității declarațiilor părții vătămate, mai mult ca atât, la depunerea declarațiilor aceasta a fost preîntâmpinată de răspundere penală pentru darea de declarații false.

La fel, fiind cercetate înregistrările video ridicate în cadrul urmăririi penale, în apropierea locului comiterii infracțiunii în două secvențe s-a observat o persoană de gen masculin, asemănătoare după semnalmente cu inculpatul Vahanyan Artak, inclusiv acesta având caracteristici specifice în timpul mersului.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, nu pot fi reținute alegațiile primei instanțe în partea în care a invocat că declarațiile martorului Mihașan Alexandru de la urmărire penală sunt în contradicție cu cele de la instanța de judecată și urmează a fi apreciate critic, or prima instanța a omis că martorul Mihașan Alexandru, și-a recunoscut inscripția proprie din procesul de audiere în calitate de martor la faza de urmărire penală, că acesta a fost scris din cuvintele sale corect, însă nu a recunoscut conținutul acestuia, deoarece la acel moment fiind la fel condamnat și inculpat pe alte cauze penale, până la audierea în instanța s-a aflat în detenție în același penitenciar cu inculpatul Vahanyan Artak, respectiv ultimul având o influență dominantă față de martorul Mihașan Alexandru, putea să-l fi influențat de a face declarații neveridice, pe când la urmărirea penală fiind audiat în timp ce era la libertate a comunicat cu lux de amănunte cum Vahanyan Artak i-a propus să cumpere un telefon mobil de model „Alcatel”, care avea taste cu cifre mari. Acesta a refuzat să cumpere acel telefon. După care mai vorbind cu el, i-a comunicat că într-o seara a făcut ceva, adică a furat un portmoneu de la o femeie.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, partea acuzării, a prezentat suficiente probe concludente și pertinente care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Vahanyan Artak, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) din Codul penal, vinovăția acestuia a fost dovedită deplin în ședința de judecată, pe parcursul cercetării judecătorești.

Deși, din procesul verbal al ședinței de judecată rezultă că au fost audiați, părțile vătămate, martorii și cercetate materialele dosarului penal, din cuprinsul sentinței se observă că instanța de fond n-a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probele cercetate în raport cu circumstanțele stabilite în cauză.

La individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Vahanyan Artak instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, precum și de circumstanțele reale și personale, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite care potrivit art. 16 Cod penal, se clasifică ca infracțiuni grave, de faptul că circumstanțe atenuante și agravante nu au fost reținute, de persoana inculpatului, care la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, inculpatul nu s-a prezentat în ședințele de judecată, a manifestat lipsă de respect față de instanță, anterior a fost condamnat, și a ajuns la concluzia de a-i stabili inculpatului în baza art.187 alin.(2) lit. f) Codul penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, iar pentru infracțiunea prevăzută de art.151 alin. (1) Codul penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani.

Conform art. 84 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a stabilit inculpatului, pentru concurs de infracțiuni, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 87 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, stabilită prin sentința din 01.11.2017, de executat separat.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul *Barașianț Mariana* în numele inculpatului Vahanyan Artak a declarat recurs, indicând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vahanyan Artak să fie achitat pe toate episoade încriminate.

În argumentarea recursului declarat, apelantul a indicat că instanța de apel judecând cauza și verificând probele a dat o apreciere greșită veridicității și concludenței acestora.

Pe episodul încriminat în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, proba recunoașterii cât și declarațiile martorului nu prezintă dovezi indubitabile asupra vinovăției inculpatului. În declarațiile sale date sub jurământ în instanța de judecată partea vătămată Tarasenco Zinaida a declarat că: ”... la urmărire penală pe Vahanyan l-am cunoscut după înălțime și complexie deoarece l-am văzut din spate cum fugea ... eu nu am văzut fața deoarece era cu gluga în cap, persoana care m-a atacat corespunde cu înălțimea lui Vahanyan ... la

recunoaștere l-am cunoscut doar după scurtă și după spate ... la recunoașterea era doar o singură persoană în scurta neagră ... eu menționez totuși că l-am recunoscut doar după înălțime și haine”. Acest fapt se confirmă și prin înregistrarea video cercetată în instanța de judecată: în imaginile video nu poate fi identificată nici o persoană și nici nu este filmat momentul atacului.

Ca urmare este evidentă aplicarea eronată a art. 101 Codul procedură penală prin care instanța a apreciat declarațiile și probele ca fiind veridice, utile, pertinente și concludente, fără însă aplicarea prezumției nevinovăției și principiului de interpretare a oricărui dubiu în favoarea inculpatului.

Pe episodul din 04.07.2017, în baza art. 186 alin.(2), lit. d) Cod penal, sentința de condamnare se bazează pe o singură probă – declarațiile părții vătămate. Chiar dacă nu au fost stabilite circumstanțe care ar pune la îndoială declarațiile acestuia, nu au fost stabilite nici alte probe materiale care ar confirma vinovăția dlui Vahanyan Artak. Apărarea nu a avut acces la înregistrările video, acestea nu au fost cercetate în instanța de judecată, iar din declarațiile părții vătămate rezultă că el nu a văzut momentul sustragerii.

Referitor la condamnarea lui Vahanyan Artak pe episodul din 03.08.2017, art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, recurentul invocă că, sentința de condamnare este fundamentată inclusiv pe declarațiile unei părți vătămate în care aceasta descrie imaginile video necercetate și procesul-verbal cu descrierea și imprimarea înregistrării video necercetate. Imaginile video nu au putut fi vizionate și cercetate în instanța de judecată, apărarea nu a avut acces la aceste presupuse probe, ceea ce înseamnă că este o probă inadmisibilă.

Cu referire la învinuirea pe art. 151 alin. (1) Cod penal, recurentul atrage atenția la declarațiile martorului trei Childescu Mihaela, care în instanța de judecată a declarat: ”... nu sunt fermă în răspuns că este aceeași persoană deoarece eram cu spatele la el ... dar să-l văd la față ca să-i țin minte trăsăturile nu ...”. Respectiv se atestă că martorul nu este ferm convins că, anume Vahanyan Artak a atacat pe prietenul ei. În ceea ce ține recunoașterea, atrage atenția instanței că din asistenții procedurali de același sex, asemănători la exterior, doar Vahanyan Artak este ”de naționalitate gruzină sau armeană”, ceea ce pune la îndoială realizarea corectă și nu impune a recunoașterii. Mai mult ca atât, la ambele ”recunoașteri” Vahanyan Artak a avut același număr 4 și martorul a declarat în instanța de apel că recunoașterea a avut loc împreună cu parte vătămată.

La fel, a invocat că, sentința de condamnare este fundamentată inclusiv pe declarațiile unei părți vătămate în care această descrie imaginile video ne-cercetate și proces-verbal de cercetare cu descrierea și imprimarea înregistrării video ne-cercetate.

Un alt principiu fundamental este prezumția nevinovăției, care direct și expres stabilește că orice dubiu urmează a fi interpretat în favoarea inculpatului. În cazul cercetat există numai dubii și acuzarea nu a prezentat nici o probă veridică, pertinentă care indiscutabil ar confirma vinovăția lui Vahanyan Artak.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1), pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul *Guțan Pavel* a depus referință, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță, se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen - la 06 martie 2023.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie

efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (*în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), judecând recursul, instanță de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanță de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță de recurs.

Așadar, instanță de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat, completul de judecată constată că, avocatul a indicat temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1), pct.6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, invocând în esență faptul că instanțele de fond în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate în prezenta cauză, greșit l-au condamnat pe Vahanyan Artak în baza art. art. 151 alin.(1), 187 alin. (2), lit. f), 186 alin.(2), lit. d), 186 alin.(2), lit. d) Codul penal.

Verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticile apărării, completul de judecată constată că, instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (*hotărârea Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, completul de judecată evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile

Legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Deci, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesuale menționate, completul de judecată constată că, prin rechizitoriu inculpatului i-au fost imputate comiterea infracțiunilor prevăzute la art. art.151 alin.(1), 187 alin.(2) lit. f), art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Prin sentința instanței de fond, Vahanyan Artak, a fost achitat de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. art.151 alin.(1), 187 alin.(2) lit. f) Cod penal, pe motiv că faptele nu au fost comise de inculpat.

Totodată, Vahanyan Artak fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art.186 alin.(2) lit. d), 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Codul penal, la **5** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.87 alin.(1), (2) Codul penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, echivalentul a 32500 lei, stabilită inculpatului Vahanyan Artak, prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Central, din 01.11.2017, s-a dispus a fi executată de sine stătător.

Instanța de apel, rejudecând cauza, a respins apelul avocatului în numele inculpatului, a admis apelul procurorului, a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Vahanyan Artak, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin. (1) Cod penal și în baza aceste Legi, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **6** ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Vahanyan Artak, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. f) Cod penal și în baza aceste Legi, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, inculpatului i-a fost stabilită definitivă pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 87 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, stabilită prin sentința din 01.11.2017, s-a dispus ca fi executată separat.

S-a încasat din contul inculpatului Vahanyan Artak în beneficiul Statului suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru executarea expertizei medico-legale.

În rest, sentința s-a menținut fără modificări.

Înainte de a purcede la expunerea motivelor care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel și admiterea recursului declarat, completul de judecată evidențiază că procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte.

În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate de către Curte, precum și prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora „judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinutului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorii, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului”.

Bazat pe cele ce preced, completul de judecată evidențiază că, *mutatis mutandis*, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestuia. Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar, având subsidiar în vedere faptul că inculpatul supune criticii verosimilitatea unor probe. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vis-a-vis de vinovăția persoanei trimise în judecată.

Mai mult, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că *fapta* există, constituie infracțiune și *a fost comisă anume de inculpat*, în circumstanțele descrise în actul de învinuire.

Revenind la materialele cauzei, completul de judecată constată că recurentul în cererea de recurs critică faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale expuse supra și a conchis neîntemeiat asupra vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate, bazându-se preponderent pe probele cercetate de către prima instanță, puse, anterior, la baza achitării acestuia.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește, cu fiecare ocazie posibilă, că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Curtea Europeană a reiterat că efectul articolului 6 § 1 este, *inter alia*, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora.

Relevant, ține a se menționa aici statuările CtEDO asupra violării art. 6 din momentul în care „*instanțele naționale simplu s-au ales să ignore multiple violări serioase ale legislației, precum și să nege o serie de elemente fundamentale pentru justa soluționare a cauzei.*” Omisiuni similare de a prezenta suficiente motive au rezultat în constatări de violare a art. 6 din Convenție în cauzele: *Hiro Balani* (§ 27- 28), *Suominen v. Finlanda* (no.37801/97, §§ 34-38, 1 iulie 2003), *Salov v. Ukraine* (no.65518/01, § 92, ECHR 2005-VIII), *Popov v. Moldova* (no.2) (no.19960/04, § 49-54, 6 decembrie 2005), *Melnic v. Moldova* (no.6923/03, § 39-44, 14 noiembrie 2006) și alte cauze asemănătoare.

La fel, potrivit Hotărârii CtEDO în cauza *Petrica Manolachi contra României* (cererea nr. 36605/04; Secția a II-a, din 05.03.2013), judecătorii europeni au notat că instanțele de control judiciar au înlocuit sentința inițială de achitare cu o hotărâre de condamnare fără a administra vreo probă nouă, ceea ce contravine conceptului de echitate a procesului penal.

Raportând constatările Curții la circumstanțele cauzei, instanța de recurs ordinar constată că din actele dosarului s-a stabilit că instanța de apel nu a ținut cont de dispozițiile legale pertinente și nu a respectat în deplină măsură prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, or, în scopul asigurării unui proces echitabil, era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii tuturor martorilor, părților vătămate, să rejudeca cauza după

regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

Așadar, analizând decizia atacată, completul de judecată concluzionează că instanța de apel, casând hotărârea primei instanțe în partea achitării inculpatului Vahanyan Artak, și recunoscându-l vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.151 alin. (1), 187 alin.(2) lit. f) Cod penal, nu a supus unei analize obiective cumulul de probe administrate, nu le-a dat o apreciere corespunzătoare prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, concluzionând prin deducție lipsită de o amplă analiză că, acțiunile inculpatului Vahanyan Artak corect au fost încadrate de procuror și că vinovăția acestuia a fost dovedită deplin în ședința de judecată, pe parcursul cercetării judecătorești.

Totodată din analiza materialelor cauzei se constată faptul că, judecarea cauzei în cadrul instanței de apel a avut loc în lipsa inculpatului Vahanyan Artak, care a fost anunțat în căutare (dosar de căutare nr.2022420027 – f. d. 235 vol.VI), în instanța de apel fiind audiati suplimentar doar partea vătămată Tarascenco Zinaida (*pe capătul de învinuire în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal - vol. VI, f. d. 158-159*) și martorul Childescu Mihaela (*pe capătul de învinuire în baza art. 151 alin.(1) Cod penal - vol. VI, f. d. 237-238*).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 01.12.2022, procurorul a invocat că nu a avut posibilitatea asigurării prezentării altor martori și a părților vătămate, în special a părții vătămate Plătica Dumitru, menționând că anterior a prezentat acte ce confirmă lipsa acestora de la locul de trai, solicitând citirea declarațiilor date în instanța de judecată și a procesului verbal de confruntare (f. d. 240 vol.VI)

În acest context, completul de judecată constată că, instanța de apel și-a format concluzia de vinovăție a inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin. (1) Cod penal, reținând calificarea din rechizitoriu, bazându-și soluția de condamnare pe probe cercetate doar de către prima instanță, audiind nemijlocit în instanța de apel pe acest capăt de învinuire doar martorul *Childescu Mihaela*. Partea vătămată *Plătica Dumitru* nu a fost audiată nici în prima instanță și nici în instanța de apel, fiind audiată doar la faza de urmărire penală(f.d. 36), însă instanța de apel le-a reținut la baza adoptării soluției de condamnare.

La fel și pe capătul de învinuire în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, se atestă că, instanța de apel și-a bazat soluția de condamnare a inculpatului pe declarațiile din ședința instanței de fond a martorului *Mihașan Alexandru* (Vol. VI, f. d.60), fiind audiată în instanța de apel doar partea vătămată Tarascenco Zinaida (f.d. 158 -159 vol.I).

Astfel, se constată că instanța de apel, rejudecând cauza după regulile primei instanțe, *de facto*, a audiat în condițiile de nemijlocire pe capătul de învinuire în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal doar partea vătămată Tarascenco Zinaida, iar pe capătul de învinuire în baza art.151 alin. (1), Cod penal doar martorul Sorocan Sergiu, concluzionând, că vinovăția inculpatului a fost cu certitudine dovedită. În același timp, se observă că cercetând declarațiile nominalizate supra, prima instanță a conchis asupra achitării inculpatului Vahanyan Artak în baza art. art.151 alin. (1), 187 alin.(2) lit. f) Cod penal, din motiv că faptele nu au fost comise de către ultimul.

În decizia contestată (f. d. 17-19, vol. IV), instanța de apel doar a trecut în revistă probele administrate pe caz și indicate în rechizitoriu, fără a oferi propria apreciere a acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală și prevederile art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul verbal. Or, instanța de apel urma să constate, prin care date

concrete, reieșind din declarațiile părților vătămate, declarațiile martorilor audiați în ședința instanței de apel, declarațiile inculpatului se constată faptele infracționale și se caracterizează elementele infracțiunii imputate.

În condițiile în care, instanța de apel a procedat la o nouă interpretare a acestor declarații, rezultă că inculpatul Vahanyan Artak, a fost condamnat pe baza aceluiași mărturii care i-au fost suficiente primei instanțe pentru a se îndoii de acuzațiile aduse acestuia și pentru a motiva achitarea în privința lui.

În asemenea circumstanțe se constată că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, *care stipulează expres despre necesitatea audierii din nou a martorilor, declarațiile cărora constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.* Or, întru asigurarea unui proces echitabil, ținând cont și de faptul că examinarea cauzei penale se desfășoară în lipsa inculpatului, instanța de apel era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii martorilor absenți și a părților vătămate (a se vedea Hotărârile CEDO *Dan v. Republica Moldova* (nr. 2) (nr. 57575/14, §57, 10 noiembrie 2020; și *Sigurþórsson Arnarsson v. Islanda*, nr. 44671/98, § 38, 15 iulie 2003).

Mai mult ca atât, acuzaarea nu a prezentat instanței de judecată suficiente probe care să demonstreze că s-au depus toate eforturile rezonabile pentru a asigura prezența inculpatului, a părților vătămate și a martorilor în fața instanței de apel. Așadar, instanța de apel nu a audiat din nou martorii, părțile vătămate, ci doar s-a bazat pe declarațiile lor, așa cum au fost fixate în materialele cauzei, adică declarațiile depuse în prima instanță, în baza cărora inculpatul a fost achitat.

În concluzie, instanța de recurs ordinar menționează că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dându-i astfel posibilitatea inculpatului Vahanyan Artak de a se apăra efectiv împotriva acuzațiilor aduse în baza învinuirii pe art.151 alin. (1), art.187 alin.(2), lit. f) Cod penal.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile Legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul este întemeiat.

De asemenea, completul de judecată reține că nu este clară soluția instanței nici în partea individualizării pedepsei și anume în partea cumulării pedepselor prin prisma prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal.

Reieșind din partea descriptivă și dispozitivă a deciziei se atestă că, instanța de apel a casat sentința în partea achitării inculpatului în baza art. art.151 alin. (1), 187 alin.(2) lit. f) Cod penal, pronunțând în aceasta parte o nouă hotărâre prin care Vahanyan Artak a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art.151 alin. (1), 187 alin.(2) lit. f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor 84 alin.(1) la 9 ani închisoare. **În rest sentința a fost menținută.**

Prin urmare se atestă că, instanța de apel l-a recunoscut vinovat și condamnat pe Vahanyan Artak în baza art. art.151 alin. (1), 187 alin.(2) lit. f) Cod penal, însă la stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni, la cumularea pedepselor stabilite pentru fiecare infracțiune în parte, prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal, a omis să cumuleze inclusiv și pedepsele stabilite de către prima instanță pe capetele de acuzație în baza art.186 alin.(2), lit. d) (*epizodul din 04.07.2017*), 186 alin.(2) lit. d) Cod penal (*epizodul 03.08.2017*), din moment ce aceste dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Din considerentele expuse, se conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent, prevăzute în art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea totală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la

rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă cu strictețe de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către avocatul *Barașianț Mariana* în numele inculpatului *Vahanyan Artak*, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Vahanyan Artak xxxxxx**, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu